

Briselē, 2026. gada 3. jūlijā
(OR. en)

11130/26

ECOFIN 920
UEM 324
SOC 449
EMPL 251
COMPET 864
ENV 840
EDUC 306
ENER 462
JAI 900
GENDER 137
JEUN 180
SAN 538
ECB
EIB

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Maltas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās un ko galīgajā redakcijā ir sagatavojusi Ekonomikas un finanšu komiteja, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2026) 218 final.

PADOMES IETEIKUMS

par Maltas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ¹, un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

tā kā:

- (1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) izklāstītajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un īstenošanas uzraudzību.
- (2) Komisija 2026. gada 25. novembrī pieņēma atzinumu par Maltas 2025. gada budžeta plāna projektu. Tajā pašā datumā Komisija uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Malta nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ² Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.

² OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka trīs pārmaiņu imperatīvi, proti, inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja, kā arī drošība, ir būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.
- (4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norise turpinās līdztekus Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanai ³. Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme, lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot ANM ietvaros atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (5) 2026. gada 3. jūnijā Komisija publicēja 2026. gada ziņojumu par Maltu. Tajā tika izvērtēts, kā Malta īstenojusi 2025. gadā tai adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Malta. Tajā bija arī novērtēts Maltas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
- (6) Padome 2025. gada 21. janvārī pēc Komisijas izvērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Maltas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ⁴. Plāns aptver laikposmu 2025.–2028. gadam un atspoguļo fiskālo korekciju četru gadu garumā. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 6,0 % 2025. gadā, 5,8 % 2026. gadā, 5,8 % 2027. gadā un 6,1 % 2028. gadā, un tiem atbilstošie maksimālie kumulatīvie pieauguma tempi, kas aprēķināti attiecībā pret 2023. bāzes gadu, ir 13,8 % 2025. gadā, 20,4 % 2026. gadā, 27,4 % 2027. gadā un 35,1 % 2028. gadā. 2025.–2027. gadā šie maksimālie neto izdevumu pieauguma tempi sakrīt ar korektīvajiem pasākumiem atbilstoši Padomes 2025. gada 21. janvāra ieteikumam saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu, lai novērstu pārmērīga budžeta deficīta situāciju ⁵. Pēc pārmērīga budžeta deficīta savlaicīgas un noturīgas novēršanas Padome [datums] pēc Komisijas ieteikuma pieņēma saskaņā ar LESD 126. panta 12. punktu lēmumu ⁶, ar kuru atceļ iepriekšējo lēmumu, ar ko konstatē pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu ⁷.

⁴ Padomes Ieteikums (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Maltas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/649, 10.2.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj>).

⁵ Padomes Ieteikums par pārmērīga budžeta deficīta situācijas novēršanu Maltā, pieņemts 2025. gada 21. janvārī. Visi dokumenti par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru Maltā ir atrodami šādā tīmekļa vietnē: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Malta_en.

⁶ Padomes Lēmums (ES) 2026/[OV: ierakstīt numuru] [datums], ar ko atceļ Lēmumu 2024/2128 ES par pārmērīga budžeta deficīta situāciju Maltā (OV [ierakstīt attiecīgo atsauci uz OV]).

⁷ Padomes Lēmums (ES) 2024/2128 (2024. gada 26. jūlijs) par pārmērīga budžeta deficīta situāciju Maltā (OV L 2024/2128, 1.8.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>).

- (7) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls izaicinājums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis koordinēti pieprasīt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu ⁸, un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāksmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Dalībvalstis joprojām var pieprasīt valsts izņēmuma klauzulas aktivizēšanu jebkurā laikā līdz 2028. gadam, ja tās atbilst Regulas (ES) 2024/1263 26. pantā noteiktajiem kritērijiem.
- (8) Malta 30. aprīlī iesniedza 2026. gada progresa ziņojumu ⁹, kurā iztīrāja neto izdevumu ieteikto maksimālo pieauguma tempu ievērošanu un tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar ko reaģē uz galvenajām problēmām, kuras konstatētas Eiropas pusgada konkrētai valstij adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Maltas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu. Ziņojums par darbībām, kas veiktas saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, ir iekļauts gada progresa ziņojumā.
- (9) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 4,0 %, un SPCI inflācija bija 2,4 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 3,7 % un 2027. gadā par 3,6 %, taču SPCI inflācija 2026. gadā plānota 2,7 % apmērā un 2027. gadā 2,3 % apmērā.

⁸ Komisijas paziņojums “Iespējas rašana palielināt aizsardzības izdevumus Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros”, Brisele, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

⁹ 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (10) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ¹⁰ Maltas vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 3,4 % no IKP 2024. gadā līdz 2,2 % no IKP 2025. gadā. Deficīta samazinājums 2025. gadā atspoguļo lielu ieņēmumu pieaugumu, tostarp no uzņēmumu ienākuma nodokļiem un netiešajiem nodokļiem, kurus galvenokārt veidoja nominālā IKP un nodokļu bāzu paplašināšanās, kā arī ievērojami neparedzēti nodokļu ieņēmumi. No otras puses, neraugoties uz to, ka 2024. gadā vairs netika piešķirts ievērojams kapitāla pārvedums valsts aviosabiedrībai, valdības izdevumi turpināja ievērojami palielināties – būtiski pieauga valdības algu izdevumi un starppatēriņš, kā arī radās vienreizēji no kāda tiesas lēmuma izrietoši izdevumi. Pamatojoties uz politikas pasākumiem, kas bija zināmi prognozes termiņa datumā, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka deficīts 2026. gadā būs 2,2 % no IKP un 2027. gadā 2,1 % no IKP.
- (11) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ¹¹, kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā bija ierobežojoša, proti, 0,6 % no IKP. Tiek prognozēts, ka 2026. gadā tā kopumā būs neitrāla, bet 2027. gadā – ierobežojoša, proti, 0,5 % no IKP.
- (12) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ¹² Maltas vispārējās valdības parāds pieauga no 45,9 % no IKP 2024. gada beigās līdz 46,4 % no IKP 2025. gada beigās. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām samazināsies līdz 46,2 % un līdz 2027. gada beigām saglabāsies stabila tādā pašā apjomā.

¹⁰ *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

¹¹ Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu mērījums. Tās mērķis ir novērtēt ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem. *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026. *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (COFOG).

¹² *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2026.

- (13) Saskaņā ar *Eurostat* datiem ¹³ kopējie vispārējās valdības izdevumi aizsardzībai Maltā 2025. gadā bija 0,5 % no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi aizsardzības izdevumi tiek prognozēti 0,6 % apmērā no IKP 2026. gadā.
- (14) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Malta nav pieņēmusi jaunus fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām un uzņēmumiem ¹⁴. Tomēr kopš enerģētiskās krīzes 2022. gadā Malta ir noturējusi elektroenerģijas un degvielas mazumtirdzniecības cenas vienā no zemākajiem līmeņiem ES. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pastāvīgo un mērķneorientēto enerģijas subsīdiju fiskālās izmaksas palielināsies no 0,9 % no IKP 2025. gadā līdz aptuveni 1,4 % no IKP 2026. gadā.
- (15) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, neto izdevumi Maltā 2025. gadā pieauga par 5,6 % un 2024. un 2025. gada kumulatīvais pieaugums bija 22,2 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Aplūkojot 2024. un 2025. gadu kopā, redzams, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps pārsniedz ieteikto maksimālo pieauguma tempu, kas kumulatīvā izteiksmē atbilst novirzei 2,3 % apmērā no IKP.

¹³ *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (COFOG).

¹⁴ Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).

- (16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Maltā 2026. gadā pieaugs par 6,1 % un 2024., 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 29,7 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2026. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 0,1 % apmērā no IKP gada griezumā. Aplūkojot kopā 2024., 2025. un 2026. gadu, arī prognozētais neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu, kas kumulatīvi atbilst novirzei 2,2 % apmērā no IKP.
- (17) Lai nodrošinātu taisnīgas un efektīvas nodokļu sistēmas, joprojām ir svarīgi samazināt nodokļu iztrūkumu, uzlabojot nodokļu saistību izpildi, novēršot nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, un novērst agresīvu nodokļu plānošanu. Malta kopējā nodokļu ieņēmumu attiecība pret IKP ir krietni zem ES vidējā rādītāja, un tā lielā mērā ir atkarīga no uzņēmumu ienākuma nodokļa. Tās vispārējā nodokļu struktūra ir ierobežota – vides nodokļu daļa ir maza un nav regulāru īpašuma nodokļu. Ņemot vērā agresīvas nodokļu plānošanas stratēģiju plašāku ietekmi dalībvalstīs, ārkārtīgi svarīga ir visu dalībvalstu koordinēta rīcība, lai papildinātu ES tiesību aktus, izmantojot valstu politiku. Malta ir veikusi ES standartiem, ESAO norādījumiem un Rīcības kodeksā noteiktajiem pienākumiem atbilstošus pasākumus, lai vērstos pret agresīvas nodokļu plānošanas praksi. Tomēr tik ilgi, kamēr Malta nepiemēro nodokļa ieturējumu vai līdzvērtīgus aizsardzības pasākumus par procentu, dividenžu un autoratlīdzību maksājumiem, ko Maltā reģistrēti uzņēmumi veic nulles un zemu nodokļu jurisdikcijām, lai nodrošinātu to, ka uzņēmumi nevar novirzīt savu peļņu, kas nav aplikta ar nodokli, uz trešām valstīm, joprojām pastāv augsts nodokļu dubultās neuzlikšanas risks attiecībā uz šo peļņu. Turklāt attieksme pret Maltā reģistrētiem uzņēmumiem, kuru domicils nav Maltā, joprojām rada nodokļu dubultās neuzlikšanas risku gan uzņēmumiem, gan privātpersonām.

- (18) Maltas papildpensiju sektorā ir izaugsmes iespējas, jo nepieciešams atbalstīt pensijas ienākumu pietiekamu lielumu un mazināt turpmāko fiskālo spiedienu, ko rada demogrāfiskā novecošana. Lai gan ir pieejamas brīvprātīgas otrā un trešā līmeņa pensiju shēmas, līdzdalība joprojām ir ierobežota. Tā vietā Maltas pensiju sistēma lielā mērā paļaujas uz pirmā līmeņa shēmu, uz kuru attiecas maksimālās robežvērtības, kas samazina vidējo pabalstu attiecību līdz aptuveni 38,3 %, kas ir viens no zemākajiem rādītājiem ES salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju 47 %. Papildpensiju stiprināšana var palīdzēt uzlabot pensiju ienākumu pietiekamu lielumu un uzlabot publisko finanšu ilgtspēju.
- (19) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību Savienības finansēšanas instrumentu sekmīgā īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.

- (20) Maltā kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) un Kohēzijas fonda (KF), pārsniedz ES līmeņa vidējo tempu gan projektu atlases, gan maksājumu ziņā. Ir svarīgi saglabāt pašreizējo tempu, vienlaikus maksimāli palielinot investīciju ietekmi uz vietas. Malta jau veic pasākumus kohēzijas politikas programmu ietvaros, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Tomēr dažās jomās īstenošanu var būt nepieciešams vēl pastiprināt, tostarp jomās, kas saistītas ar investīcijām energoefektivitātē un atjaunīgajā enerģijā, kā arī attiecībā uz sociālo iekļaušanu un vienlīdzīgu dalību darba tirgū. Ir būtiski nodrošināt, ka jaunās investīcijas, ko Malta identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ¹⁵ noteiktajām prioritātēm, tiek ātri un efektīvi īstenotas.
- (21) Malta saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar pētniecību un inovāciju, augsti kvalificēta darbaspēka piesaisti un noturēšanu, tiesu sistēmu, atjaunīgās enerģijas ražošanu un izvēšanu, ēku energoefektivitāti, satiksmes sastrēgumiem un ilgtspējīgu mobilitāti, augstām fosilā kurināmā subsīdijām, izglītības un apmācības kvalitāti un atbilstību darba tirgus vajadzībām, prasmju neatbilstību un trūkumu, izglītības un apmācības iekļautību, darbvietu kvalitāti mazkvalificētās profesijās un atkritumu un ūdens resursu apsaimniekošanu.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

- (22) Pētniecībai un inovācijai joprojām ir maza nozīme Maltas ekonomikā, un pastāvīgi zemās investīcijas pētniecībā un inovācijā ierobežo valsts sniegumu inovācijas jomā. Neraugoties uz pieaugumu absolūtā izteiksmē, Maltas kopējā pētniecības un izstrādes intensitāte joprojām ir viena no zemākajām ES (0,54 % no IKP 2024. gadā salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju 2,24 %), kas atspoguļo gan publiskā, gan privātā sektora ierobežotās investīcijas. Īpaši zemi ir publiskie pētniecības un izstrādes izdevumi (0,16 % no IKP 2024. gadā salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju 0,72 %), un tas kavē spēcīgu zinātnisko spēju veidošanos pētniecības iestādēs. Līdzīga aina vērojama attiecībā uz privātajām investīcijām, jo izdevumi procentos no IKP joprojām ir mazi (0,38 % salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju 1,49 %) un atbalsta shēmas uzņēmumos izmanto ierobežotā apmērā. Kopumā svarīgākie pasākumi, kas stimulē gan publiskās, gan privātās investīcijas, joprojām ir agrīnā posmā, publiskā atbalsta shēmas ir jāīsteno mērķtiecīgāk, un joprojām ir būtiski pastiprināt sadarbību starp akadēmiskajām aprindām un uzņēmumiem, lai veicinātu produktu un pakalpojumu inovāciju.
- (23) Maltas spēja pāriet uz augstākas produktivitātes ekonomiku ir atkarīga no tās spējas piesaistīt un noturēt augsti kvalificētu darbaspēku. Pastāvīgais darbaspēka un prasmju trūkums un neatbilstība, jo īpaši augsti kvalificētās un *STEM* profesijās, var kavēt Maltas izaugsmes izredzes. Lai gan Malta ir veikusi dažus pasākumus augsti kvalificētu darbinieku piesaistīšanai un noturēšanai, ir vajadzīgi turpmāki centieni, tostarp ir mērķtiecīgāk jāizmanto migrācija kā kvalificētu darbinieku piesaistīšanas veids, lai atbalstītu izaugsmi ekonomikas nozarēs ar augstu pievienoto vērtību. Lielāka prasmju apzināšanas rīku izmantošana ekonomikas attīstības politikā un ekonomiskās, juridiskās un sociālās infrastruktūras attīstīšana, lai piesaistītu un noturētu talantus, var palīdzēt Maltai pielāgoties augstāka ražīguma pieauguma modelim.

- (24) Tiesu sistēmā joprojām pastāv ievērojama kavēšanās – laiks, kas nepieciešams, lai pieņemtu tiesas nolēmumus civillietās un komercietās pirmajā instancē, ir viens no ilgākajiem ES. Laiks, kas vajadzīgs, lai izskatītu administratīvās lietas pirmajā instancē, joprojām ir visilgākais ES. Neraugoties uz pēdējos gados reģistrēto progresu, tiesu iestāžu resursi joprojām rada bažas, jo trūkst telpu un darbinieku. Proti, tiesnešu skaits uz vienu iedzīvotāju ir trešais zemākais ES ar ļoti lielu civillietu, komercietu un administratīvo lietu skaitu uz vienu tiesnesi. Neraugoties uz mēreno progresu digitalizācijas jomā, valsts digitālās justīcijas stratēģijas īstenošana kavējas un joprojām pastāv būtiskas nepilnības, un tiesu iestāžu pamatfunkciju īstenošana joprojām notiek, izmantojot papīra formu. Malta salīdzinājumā ar citām dalībvalstīm joprojām atpaliek strīdu alternatīvas izšķiršanas veicināšanā, kam var būt svarīga nozīme spiediena mazināšanā uz tiesu sistēmu. Tiesvedības procesu kodeksu pārskatīšana un uzlabošana arī palīdzētu paātrināt tiesas procesus.
- (25) Maltas atjaunīgo energoresursu īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā (17,2 % 2024. gadā) un elektroenerģijas struktūrā (16,7 % 2025. gadā) joprojām ir ļoti zems un ievērojami zemāks par ES vidējo rādītāju. Atjaunīgo enerģiju ražo gandrīz tikai no saules enerģijas, ļoti mazu daļu – no biomasas un atjaunīgās degvielas, nenotiek ražošana no vēja enerģijas un hidroenerģijas. Malta ir paziņojusi, ka paredzams, ka līdz 2033. gadam būs gatavs jauns peldošs atkrastes vējparks, kas būtu svarīgs solis uzstādītās atjaunīgo energoresursu jaudas palielināšanā. Ir iespējams vēl vairāk izmantot atkrastes saules un vēja enerģijas projektu potenciālu, kā arī paplašināt sauszemes risinājumus. Centienu pastiprināšana šajā sakarā, ņemot vērā ģeogrāfiskos ierobežojumus, palīdzētu Maltai paātrināt atjaunīgās enerģijas izvēršanu.
- (26) Enerģijas patēriņš Maltā lielākajā daļā nozaru kopš 2019. gada ir palielinājies, visvairāk – dzīvojamās ēkās iedzīvotāju skaita straujā pieauguma dēļ. Turpmāki pasākumi ēku fonda modernizācijas veicināšanai palīdzētu risināt šo augošo problēmu.

- (27) Satiksmes sastrēgumi joprojām ir būtiska strukturāla problēma, kas negatīvi ietekmē vides ilgtspēju, ekonomikas konkurētspēju un iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Tiek prognozēts, ka satiksmes sastrēgumu radītās ekonomiskās izmaksas līdz 2030. gadam pieaugs līdz 917 miljoniem EUR gadā ¹⁶, ja netiks veikti turpmāki politikas pasākumi. Neraugoties uz centieniem uzlabot sabiedriskā transporta sistēmu un pārveidot mobilitāti Maltā, pasākumi vēl nav ievērojami samazinājuši atkarību no privātajiem automobiļiem. 2024. gadā 58 % Maltas iedzīvotāju ziņoja, ka nekad neizmanto sabiedrisko transportu. Transporta nozare joprojām ir arī galvenais siltumnīcefekta gāzu emisiju avots saskaņā ar Kopīgo centienu regulu, 2024. gadā veidojot 48 % no šādām emisijām, kas ir par 45 % vairāk nekā 2005. gadā. Šī tendence saglabājas, neraugoties uz to, ka bezemisiju transportlīdzekļu skaits 2024. gadā sasniedza 37,7 % no reģistrēto jauno vieglo pasažieru automobiļu skaita, kas ir par 17,4 procentpunktiem vairāk nekā iepriekšējā gadā. Turklāt Maltas transporta infrastruktūra joprojām ir ļoti neaizsargāta pret riskiem, kas saistīti ar klimatu, un transporta neaizsargātības indeksa vērtējums ir 0,42, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES. Lai Malta varētu risināt satiksmes sastrēgumu un transporta radīto emisiju pieauguma problēmu, ir vajadzīga ilgtspējīgas mobilitātes politika, kas atturētu no automobiļu izmantošanas, piemēram, būtu jāievieš īpašas autobusu braukšanas joslas, jāierobežo transportlīdzekļu iebraukšana noslogotās teritorijās un stāvvietu pieejamība. Vienlaikus autotransporta un jūras transporta efektivitātes uzlabošana, kā arī investīcijas ilgtspējīgā mobilitātē, jo īpaši aktīvās mobilitātes infrastruktūrā, piemēram, paplašinātos velosipēdu un gājēju tīklos, kā arī bezemisiju autobusus un alternatīvo degvielu uzlādes infrastruktūrā, ļautu pāriet uz ilgtspējīgākiem un multimodāliem transporta veidiem. Ir vajadzīgas papildu investīcijas, lai stiprinātu transporta infrastruktūras noturību pret riskiem, kas saistīti ar klimatu, tostarp ekstrēmiem laikapstākļu notikumiem.

¹⁶ Maltas Transporta, infrastruktūras un publisko būvdarbu ministrija, 2026. gads. Valsts transporta ģenerālplāns 2030. gadam, <https://infrastructure.gov.mt/wp-content/uploads/2026/01/NATIONAL-TRANSPORT-MASTERPLAN-2030.pdf>.

- (28) Fosilā kurināmā subsīdijas 2024. gadā veidoja aptuveni 1 % no Maltas IKP, kas ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju 0,32 %, un netiek plānota to pakāpeniska izbeigšana. Fosilā kurināmā subsīdijas attur no investēšanas atjaunīgajā enerģijā, energoefektivitātē un transporta elektrifikācijā, kas palīdzētu sasniegt klimata mērķus, uzlabot enerģētisko drošību un veicināt labāku dzīves kvalitāti Maltā. Vienlaikus Maltas fosilā kurināmā subsīdijas rada smagu fiskālo slogu. Tās nav atbalsts izmaksu efektivizēšanai ekonomikā augstu starptautisko enerģijas cenu periodos un nav mērķorientēts risinājums enerģētiskās nabadzības problēmai.
- (29) Malta rada vienu no lielākajiem atkritumu daudzumiem uz vienu iedzīvotāju ES, un lielākā daļa atkritumu tiek apglabāta poligonos, radot ievērojamu spiedienu uz salu dabisko vidi. 2024. gadā radītie sadzīves atkritumi sasniedza 621 kg uz vienu iedzīvotāju, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES, un reciklēšanas rādītājs saglabājās kritiski zems, proti, 16,7 %, kas ir ievērojami zem ES vidējā rādītāja (48 %). Malta nesasniedza jau 2020. gada sadzīves atkritumu reciklēšanas mērķrādītāju, kas ir 50 %, un nu pastāv risks, ka tā nesasnies 2025. gada mērķrādītāju, kas ir 55 %. Turklāt 2023. gadā 74 % sadzīves atkritumu tika apglabāti poligonos – tas ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju, kas ir 22 %. Joprojām nopietnas bažas rada būtiskā atšķirība starp pašreizējo poligonos apglabāto atkritumu īpatsvaru un 2035. gada mērķrādītāju, kas paredz poligonos apglabāt 10 % sadzīves atkritumu. Neraugoties uz lielākām investīcijām atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūrā un vairāku atkalizmantošanas un reciklēšanas iniciatīvu ieviešanu, pieņemtie pasākumi vēl nav radījuši izmērāmu ietekmi uz atkritumu apsaimniekošanas sniegumu. Tāpēc Maltai būtu lietderīgi ievērot atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, par prioritāti nosakot atkritumu rašanās novēršanu, stiprinot reciklēšanas un aprites ekonomikas praksi, ko panāk gan stingrāk izpildot spēkā esošos valsts tiesību aktus atkritumu jomā, gan paplašinot reciklēšanas un atkalizmantošanas infrastruktūru, vienlaikus paātrinot plānotās investīcijas atkritumu pārstrādes kompleksos, lai samazinātu paļaušanos uz atkritumu apglabāšanu poligonos.

- (30) Malta saskaras ar strukturālu ūdens trūkumu, ko saasina ievērojams iedzīvotāju skaita pieaugums, temperatūras paaugstināšanās un ilgstošs sausums, kas ir ievērojami samazinājis saldūdens pieejamību. Šo problēmu izgaismo sezonālais ūdens patēriņa indekss (*WEI+*), kas 2023. gada trešajā ceturksnī sasniedza 66,7 %, kas ir otrais augstākais līmenis starp ES dalībvalstīm, norādot uz nopietnu ūdens trūkumu. Aizvien pieaugošais pieprasījums pēc ūdens, ko galvenokārt rada tūrisma, lauksaimniecības, mājsaimniecības un rūpniecības nozares, vēl vairāk saasina ūdens trūkumu. Reaģējot uz to, Malta ir centusies mazināt šo spiedienu, izmantojot pazemes ūdens ieguvu un palielinot jūras ūdens atsāļošanu. Papildus ūdens trūkumam pastāvīga problēma Maltā joprojām ir slikta ūdens kvalitāte. Kā izklāstīts Maltas trešajā upju baseinu apsaimniekošanas plānā, tikai 58 % virszemes ūdensobjektu (pēc skaita) atbilst labiem vai augstiem ekoloģiskās kvalitātes rādītājiem, savukārt tikai 45 % ir sasnieguši labus ķīmiskās kvalitātes rādītājus. Attiecībā uz pazemes ūdeņiem – 82 % pazemes ūdeņu objektu (pēc platības) nav sasnieguši labus kvantitatīvos rādītājus, un 100 % nav labs ķīmiskais stāvoklis. Galveno spiedienu uz virszemes ūdeņu un pazemes ūdeņu kvalitāti rada lauksaimnieciskā darbība un sāļūdens intrūzija pārmērīgas ieguves dēļ. Turklāt divas Maltas aglomerācijas joprojām neatbilst Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīvai. Lai risinātu šīs problēmas, Maltai palīdzētu lielākas investīcijas pilsētu lietusūdens savākšanas infrastruktūrā un dabā balstītos risinājumos, kas varētu mazināt plūdu risku un uzlabot pazemes ūdeņu atjaunošanos. Turklāt, lai uzlabotu ūdens kvalitāti un daudzumu un novērstu virszemes ūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņojumu, šķiet, ir vajadzīgs stingrāks pazemes ūdens ieguves regulējums un lielāka notekūdeņu attīrīšanas jauda.
- (31) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo lomu Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu tās ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un apmācības jomā, kas kavē konkurētspēju. Maltai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā.

- (32) Prasmju trūkums un neatbilstība var apdraudēt Maltas spēcīgo darba tirgu un kavēt tās zaļo un digitālo pārkārtošanos. Kaut arī brīvo darbvieta rādītājs ir ļoti augsts, joprojām ārkārtīgi trūkst darbinieku informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT), būvniecības, veselības aprūpes, izglītības un zaļās pārkārtošanās jomā, un 43 % uzņēmumu trūkst darbinieku ar zaļajām prasmēm un divas trešdaļas uzņēmumu ziņo par darbaspēka nesagatavotību. Maltas izglītības un apmācības sistēmas sniegtās prasmes ne vienmēr atbilst darba tirgus pieprasījumam, un viens no tā iemesliem ir sadrumstalotā prasmju pārvaldība un prognozēšanas spējas. Prasmju apzināšana var palīdzēt prognozēt darba tirgus vajadzības un novērst esošās neatbilstības. Zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) programmu absolventi veido 13,8 % no pēcvidusskolas izglītības programmu absolventiem, kas ir ievērojami mazāk par ES vidējo rādītāju, turklāt šo absolventu vidū ir mazāk sieviešu, un Malta 2023. gadā ierindojās starp valstīm ar viszemāko *STEM* programmās uzņemto studentu skaitu ar pēcvidusskolas izglītību Eiropas Savienībā. Arī profesionālā izglītības un apmācība (PIA) nav pietiekama, un mācīšanās darbavietā un ar *STEM* priekšmetiem saistītu PIA programmu izmantošana ir ierobežota, jo īpaši sieviešu vidū. Daļība pieaugušo izglītībā joprojām ir nevienmērīga, jo apmācībā iesaistās tikai neliela daļa no lielā skaita mazkvalificētu pieaugušo. Pastāvīgais pamatprasmju trūkums vēl vairāk saasina šo problēmu: katram trešajam 15 gadus vecam jauniešim trūkst matemātisko un lasīšanas pamatprasmju vai pamatzināšanu dabaszinātnēs, un aptuveni pusei 12–13 gadus vecu skolēnu trūkst digitālo pamatprasmju. Skolotāju trūkums un nepilnības skolotāju profesionālajā attīstībā un atbalstā, kas nepieciešams klasēs ar aizvien daudzveidīgāku sastāvu, rada risku, ka izglītības sistēmas spēja uzlabot mācību rezultātus būs ierobežota. Lai risinātu šīs problēmas, ir būtiski stiprināt izglītības un apmācības kvalitāti un atbilstību darba tirgum, izmantot prasmju apzināšanas rīkus, apmācīt skolotājus, piedāvāt PIA darbavietās un veicināt pieaugušo prasmju pilnveidi, jo īpaši *STEM* un zaļās pārkārtošanās jomā, lai mazinātu prasmju trūkumu, uzlabotu izglītības rezultātus un pielāgotu prasmes ar darba tirgus vajadzībām.

- (33) Izglītības un apmācības ierobežotā iekļautība, sākot jau ar agrīno pirmsskolas izglītību, neļauj neaizsargātās situācijās esošiem cilvēkiem izmantot viņu potenciālu. Tā kā trūkst pienācīgi kvalificētu pedagogu un mācīšanas metodes un mācību programmas ir neefektīvas, sistēma neapmierina visu bērnu, to skaitā skolēnu ar invaliditāti, vajadzības pietiekamā apmērā. Pastāvīgās mācību un nodarbinātības rezultātu atšķirības, kas saistītas ar sociālekonomisko izcelsmi un skolas veidu, liecina, ka joprojām pastāv būtiskas taisnīguma problēmas. Vājas sekmes ir īpaši izplatītas to skolēnu vidū, kuri nāk no nelabvēlīgas sociālekonomiskās vides: 51,5 % ir sliktas sekmes lasīšanā, 47,7 % – matemātikā un 46,0 % – dabaszinātnēs. Turklāt priekšlaicīga mācību pārtraukšana joprojām ir īpaši augsta jauniešu ar invaliditāti vidū, un ievērojams skaits jauniešu ar invaliditāti nestrādā, nemācās un neapgūst arodu. Attiecībā uz agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi Maltas sistēmā tiesības uz agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi ir piesaistītas vecāku aktivitātei (nodarbinātība, izglītošanās, mācīšanās), bet nav nostiprinātas vispārējas vai uz nabadzību balstītas tiesības. Lai gan nesen noteikumi tika attiecināti arī uz dažām vecāku bezdarbnieku grupām, līdzdalības atšķirība starp nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļautiem bērniem un bērniem, kas nav pakļauti minētajam riskam, joprojām ir ļoti liela: bērniem, kas nav pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam, bija gandrīz divreiz lielāka iespēja (48,2 %) saņemt agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi vairāk nekā 25 stundas nedēļā salīdzinājumā ar riskam pakļautajiem bērniem (24,9 %). Joprojām pastāv bažas arī par agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sniegšanas kvalitāti, jo jaunākās aplēses liecina, ka vairāk nekā piektdaļai bērnu aprūpes darbinieku trūkst attiecīgas pedagoģiskās kvalifikācijas, kas var ierobežot potenciālu atbalstīt agrīnu prasmju attīstību, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošām grupām. Šķiet, ka ir jāstiprina mērķtiecīgs atbalsts bērniem no nelabvēlīgas vides un bērniem ar papildu vajadzībām neatkarīgi no viņu vecāku nodarbinātības vai izglītības.

- (34) Nevienmērīga darbvietu kvalitāte ir šķērslis darbinieku noturēšanai. Ir palielinājies zemu atalgotu darbvietu īpatsvars, un pēdējos četros gados vairāk nekā 10 % darbinieku ir palikuši zemu atalgotos darbos, un tas nesamērīgi skar sievietes un trešo valstu valstspiederīgos. Maltā ir arī salīdzinoši liels netipisku darba stundu īpatsvars (39,1 % darbinieku salīdzinājumā ar 32,6 % ES). Vairākas nozares, piemēram, veselības aprūpe, arvien vairāk paļaujas uz darbiniekiem, kas ir trešo valstu valstspiederīgie. Tomēr trešo valstu valstspiederīgie, kas strādā mazkvalificētos darbos, bieži saskaras ar sliktākiem darba apstākļiem un zemas kvalitātes darbvietām dažādā ziņā: ilgas darba stundas, lielāka darbinieku mainība, ierobežotas karjeras izaugsmes iespējas, ierobežotas tiesības nodarbinātības zaudēšanas gadījumā un sliktāki veselības un drošības apstākļi darbavietā. Nodarbinātu personu nabadzība arī nesamērīgi ietekmē trešo valstu valstspiederīgos (17,3 % salīdzinājumā ar 5,6 % vietējo iedzīvotāju). Darba inspekcijas spējas ir palielinājušās, tomēr joprojām neatbilst Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) standartiem, un sankcijas par pārkāpumiem joprojām ir salīdzinoši zemas. Kvalitatīvu darbvietu problēmu risināšana ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem un turpmāka darba inspekcijas stiprināšana varētu pozitīvi ietekmēt darbinieku mainību un augsto brīvo darbvietu īpatsvaru.
- (35) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2026. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot ANP, lai īstenotu 2026. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Maltu 1. ieteikums palīdz īstenot pirmo, otro un trešo ieteikumu par eurozonu, 2. ieteikums palīdz īstenot ceturto ieteikumu par eurozonu, 3. ieteikums palīdz īstenot piekto un septīto ieteikumu par eurozonu, 4. ieteikums palīdz īstenot septīto ieteikumu par eurozonu un 6. ieteikums palīdz īstenot piekto ieteikumu par eurozonu,

AR ŠO IESAKA Maltai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Veikt pasākumus neto izdevumu kontrolei, lai tie atbilstu maksimālajiem pieauguma tempiem, ko Padome ieteica 2025. gada 21. janvārī, ņemot vērā būtisko novirzi, ko Komisija reģistrējusi 2025. gadā un ko tā prognozējusi 2026. gadam attiecībā pret ieteikto neto izdevumu maksimālo apjomu. Palielināt kopējos aizsardzības un drošības izdevumus un gatavību atbilstīgi Eiropadomes 2026. gada 19. marta secinājumu 53. punktam, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju un izdevumu efektivitāti, kā arī pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, ka pasākumi, kuru mērķis ir mazināt enerģijas cenu kāpuma ietekmi, ir pagaidu pasākumi, kas vērsti uz neaizsargātu mājāsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību risināšanu, saglabā stimulus taupīt enerģiju, un ka to fiskālās izmaksas ir saderīgas ar saistībām, kas paredzētas ES fiskālajā sistēmā. Lai novērstu atlikušos agresīvas nodokļu plānošanas riskus, ieviest nodokļa ieturējumu par izejošajiem maksājumiem vai līdzvērtīgus aizsardzības pasākumus un grozīt noteikumus par uzņēmumiem, kuru domicils nav Maltā. Popularizēt papildpensiju nozari, jo īpaši izmantojot arodpensiju shēmas.
2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Saglabāt īstenošanas tempu kohēzijas politikas programmās, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm un elastības iespējām, par kurām panākta vienošanās kohēzijas politikas satvara vidusposma pārskatīšanā.
3. Turpināt stiprināt pētniecību un inovāciju – palielināt publiskās investīcijas pētniecībā un izstrādē un, izmantojot efektīvas atbalsta shēmas un veidojot ciešākas saiknes starp akadēmiskajām aprindām un uzņēmumiem, stimulēt privātās investīcijas pētniecībā un izstrādē. Stiprināt augstprasmīgu darbinieku piesaisti un noturēšanu. Uzlabot tiesu sistēmas efektivitāti, novēršot neizskatīto lietu uzkrāšanos un samazinot tiesvedības ilgumu.

4. Paātrināt atjaunīgās enerģijas ražošanu un izvēršanu un īstenot izmaksefektīvus energoefektivitātes pasākumus, tostarp attiecībā uz ēkām, vienlaikus uzlabojot enerģētisko drošību un klimatnoturību. Risināt satiksmes sastrēgumu un transporta emisiju problēmu, izmantojot līdzsvarotu un integrētu pieeju, uzlabojot sabiedriskā transporta efektivitāti un pievilcību, veicinot multimodalitāti un investējot aktīvās mobilitātes infrastruktūrā, lai samazinātu automobiļu izmantošanu, kā arī klimatnoturīgā transporta infrastruktūrā. Pakāpeniski izbeigt fosilā kurināmā subsīdijas, kas nav pagaidu subsīdijas un nav vērstas uz visneaizsargātākajām mājāsaimniecībām un uzņēmumiem.
5. Uzlabot atkritumu apsaimniekošanu, veicinot reciklēšanu un aprites ekonomikas praksi, vienlaikus samazinot paļaušanos uz atkritumu apglabāšanu poligonos. Uzlabot ūdens apsaimniekošanas ilgtspēju un kvalitāti, palielinot investīcijas ūdens savākšanā un atkalizmantošanā, vienlaikus novēršot virszemes ūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņojumu.
6. Stiprināt izglītības un apmācības kvalitāti un atbilstību darba tirgum, lai uzlabotu zemos izglītības rezultātus un novērstu pastāvīgo prasmju trūkumu un neatbilstību, it īpaši *STEM* priekšmetos, jo īpaši uzlabojot izglītojamo pamatprasmes, skolotāju sākotnējo un tālāko apmācību, kā arī veicinot mazkvalificēto darbinieku iesaistīšanos profesionālajā izglītībā un apmācībā un pieaugušo izglītībā darbavietā. Stiprināt izglītības un apmācības iekļautību, tostarp uzlabojot piekļuvi kvalitatīvai agrīnajai pirmsskolas izglītībai un aprūpei (*ECEC*). Risināt problēmas saistībā ar darbvietu kvalitāti zemas kvalifikācijas darbavietās, tostarp attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, jo īpaši stiprinot darba inspekciju.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*